

Kennel Faouziah's informationsblad #2

Informationsblad om faraohund i allmänhet och kennelns hundar i synnerhet.
Nr 2 - Årgång 2 2021. 2010201. All text, om inget annat anges; Anna Larsson.

Välkommen lilla valp!

Innan valpen, oavsett ras, gör sin entré i sin nya familj bör man först och främst ha gjort ordentliga efterforskningar av rasen i fråga. Att inte falla för en ras och införskaffa den bara för att man tycker om dess utseende, utan noga undersöka rasens ursprungliga användningsområde och förstå vad det givit i arv till dagens individer, minskar helt enkelt risken för att det blir fel och olyckligt.

Men när faraohundsvalpen väl kommer till sitt nya hem, vad är det då man verkligen behöver?

Tid, först och främst. Tid, tålmod, kärlek, överseende, lugn och trygghet och sunt förnuft. Det är jobbigt att ha valp. De far runt, busar, kissar och bajsar på golvet och biter och tuggar på det mesta. Som valpens nya förälder behöver man ha tiden och engagemanget för att orka med att uppföstra sin valp. Valpen har ju precis förlorat all sin trygghet i form av sin mamma, sina syskor och de rutiner den är van vid. Nu behöver den få tid och lugn och ro att anpassa sig till sin nya miljö. Är man fler i familjen kan man så klart dela på ansvaret, är man ensam ska ledighet och hundvakt vara ordnat redan innan. Oavsett ska ingen valp lämnas ensam hemma innan den är trygg i sitt nya hem och fått sin ensamhetsträning. Inte heller en vuxen hund ska lämnas ensam mer än absolut max vad som är tillåtet enligt lag. Hundar är flockdjur och mår inte bra av ett liv i ensamhet.

Vanligtvis flyttar valpen från sin uppfödare vid 8 veckors ålder. Perioden mellan 8 – 16 veckors ålder är en mycket bra inlärnings- och

socialiseringsperiod, även om man idag vet att dessa olika utvecklingsfaser är betydligt mer flytande (bland annat beroende på ras) än man tidigare ansett. Oavsett så är valpar i den här åldern mycket socialt mottagliga, de möter det mesta med en positiv attityd och om det inte är alltför svårt eller skrämmande kommer de att ta till sig erfarenheten som självklar och positiv. Det är under den här perioden som det är extra bra att få träffa andra snälla hundar, katter, hästar, olika miljöer, barn, gamla och allt annat som vår knasiga värld består av.

Allt ska undersökas, även en gammal hink

Under den här tiden lär sig valpen snabbt, även sådant som kan vara farligt. Det är alltså ett stort ansvar valpens nya familj har i att ge den lilla valpen så många positiva och trevliga erfarenheter som möjligt och samtidigt minimera alltför svåra och pressade situationer som en liten valp kan uppleva som skrämmande. Lägg ned ordentligt med tid på valpen de här första veckorna. Det är du, med din trygghet och lugn, som ska visa valpen på godhet och trygghet. Alltså se till att den inte blir skrämmd av till exempel opålitlig annan hund eller blir dragen i örat av barn som inte

förstår att det är fel. Skapa goda inlärningsmiljöer för din valp, det kommer du att ha igen hela hundens liv.

Självklart fortsätter hunden att lära sig saker hela sitt liv, men vid ungefär senast 16 veckors ålder säger man generellt att socialiseringsfasen är över och spökperioden tar vid. Vid 4-5 månaders ålder infaller nämligen en ny utvecklings-period, precis som könsmognaden senare vid både ett- och tvåårsåldern.

Är det då så där supergulligt att ha valp som man tror att det ska vara?

Jo, när valpen sover är den ju söt. Men den kan också vara väldigt jobbig. En åttaveckors faraovalp är inte ett litet ulligt gulligt nystan, utan en aktiv idivid inställd på bus och att utforska.

Valpar uppvisar en hel del beteenden som vi kanske inte tycker är så jätteroliga. Till exempel att de med sina sylvassa små tänder biter i byxben eller våra händer. Valpen tränar sina jaktegenskaper och vi är den perfekta sparringpartnern eftersom vi på ett eller annat sätt gör motstånd.

Att nonchalera "slit och bit" är faktiskt det effektivaste sättet att få valpen att sluta, men inte alltid det lättaste. Om det inte går eller valpen biter så hårt att man bara inte kan nonchalera, får man avleda istället. Förslagsvis med en övning som inte påminner om "slit och bit"-leken.

Inte heller tycker vi att det är jätteroligt att valpen gnager sönder saker i vårt hem, även om vi förstår att det egentligen är lika naturligt som att småbarn undersöker genom att fingra på allt. Lösningen blir att ersätta med tillåtet gnag (och att plocka bort det du är rädd om eller som kan vara farligt för valpen).

Faraohunden som ras har nära till skull, den har haft till jobb att varna för inkräktare och den har skullat ihärdigt vid jakt. Det är bra att

tidigt vara uppmärksam på och försöka förebygga okynnesskällande. Kom ihåg att valpen, och även den vuxna faraohunden, egentligen faktiskt vill något när den skäller. Ditt jobb blir att agera lugnt samt klura ut vilka situationer som utlöser att valpen skäller. Olika situationer kräver olika metoder, men att lugna, avleda och/eller ersätta är de utan tvekan bästa lösningarna.

Små valptänder är vassa!

Det finns ju så mycket en valp måste lära!

Vissa saker är riktigt bra att börja träna direkt. Rumsrenhetsträning och att kunna vara ensam hemma är sådant som ska komma naturligt i samband med att du fått hem din valp. Valpen ska lyftas ut för att få kissa och bajsa direkt när den vaknar på morgonen, direkt efter att den ätit, efter att den lekt, efter att den vilat och dessutom ett par gånger till under dagen. Varje gång den gör ifrån sig ute ska den ha rikligt med beröm. Ser du när den misslyckas inne ska den lyftas ut direkt och få beröm i överflöd om den lyckas fortsätta ute. Den unga valpen har faktiskt inte någon kontroll över blåsan på det sätt att den kan hålla sig, det är helt enkelt ditt jobb att passa valpen och försöka se signalerna på att den är nödig. Ensamhetsträningen behöver ske i små steg och hela tiden med valpens trygghet i centrum. Att som liten valp bli lämnad ensam är skämmande, en liten ensam djurunge i det vilda är ett lätt byte för någon annan, därför är valpar generellt programmerade till att se till att de inte hamnar på efterkälken. Ensamhetsträning är därför egentligen likvärdigt med trygghetsträning, det vill säga

att förstå att inget ont kommer att hända din valp utav att du lämnar den en liten stund. Man börjar med små korta minuter för valpen ensam i ett rum medans du går ut i köket och därifrån, och är tillbaka helst innan valpen börjat söka efter dig. Efterhand ska tiden förlängas.

Inkallning, "stanna", gå fint i koppel, "vänta", åka bil, inte hoppa ut ur bilen, inte rusa ut när ytterdörren öppnas,.. det är så mycket som hunden behöver lära sig. Men det är oftast enklast att börja med det som man anser viktigast och sedan arbeta på tillit, kommunikation och förtroende. Vad som är viktigast är också upp till var och en att avgöra, men är bäst om man redan innan man fått hem valpen tillsammans i familjen har beslutat om. Att allihopa är tydliga med några saker ger ett betydligt bättre och snabbare resultat, än om olika personer i familjen duttar med olika saker och på olika sätt, för valpen. När tillit, förtroende och kommunikation fungerar, lärs övrigt enkelt in efter hand.

All inläring ska vara vänlig. Det är du som ska visa din faraohundsvalp vad som gäller och du ska basera all inläring på att vara tydlig, vänlig och lugn, aldrig bestraffande och arg. Faraohunden är pigg, alert och mycket påhittig redan som valp. Den är envis och självständig och rolig att leva med. Den är också impulsiv, vilket ibland kan innebära att man som ägare inte riktigt hinner med. En bra valpkurs är ett utmärkt tillfälle att inte bara lära sin valp, utan även sig själv. Ett litet varningens finger kan dock behöva höjas gällande de allra flesta valpkurser. Där läggs nämligen ofta mycket tid på att sitta och vänta "på sin tur", vilket ofta ger en lättuträkad faraohundsvalp möjlighet att skälla och vara besvärlig och att därmed istället öva på ett klart oönskat beteende. En bra instruktör vet dock att skapa vettig passivitetsträning av en sådan situation.

Prylar och förberedelser

När det sedan gäller andra rent praktiska saker är det så klart viktigt att ha förberett hemmet. Bra hundsäng, bra hundleksaker, skålar, koppel, halsband. Samt att ha säkrat hemmet med att plocka bort sådant som man är rädd om eller som kan vara faligt.

En trygg och bra hundförsäkring är ett måste, en liten ekonomisk buffert önskvärt. Att veta vart man vänder sig om olyckan är framme, både om valpen förolyckas – men också om det händer något med en själv som gör att valpen måste tas om hand av någon annan under en period – är en trygghet.

Sätt upp en lapp med bra telefonnummer; veterinär, jouröppet djursjukhus, taxi/djurtaxi, hundpassare. Och/eller spara desamma i mobilen.

Utforskning pågår

Valpens utfodring ska alltid till en början följa de råd som uppfödaren lämnat, både vad gäller fodersort, mängd och schema. Ett foderbyte i samband med flytt är inte att rekommendera. Självklart ska hunden äta ett bra högkvalitativt åldersanpassat foder.

Valpens tillväxt varierar beroende på ras, allt från den lilla chihuahuan till den stora st bernhardshunden som kan gångra sin födelsevikt med 100 innan den är fullvuxen. Tillväxtkurvan för en medelstor hund, såsom

faraohunden, avtar mellan 8 till 12 månader. När det gäller skelettet i den växande hundens kropp har benen vuxit klart och sammanfogats som de ska allt mellan 4 – 17 månaders ålder. Faraohundens standard anger 56 – 63,5cm i mankhöjd för hanhundar och 53 – 61cm i

manköjd för tikar, men en unghund färdigvuxen på höjden har fortfarande mycket att växa i på kroppsmassa. Hundens utfodring ska under hela dess liv alltid anpassas till ålder och livsbetingelser.

Det där med hundens tänder

”När jag hade hund som barn gjorde man aldrig något med hundens tänder!” är en fras som ofta hörs. Och nog var det så, men det behöver inte betyda att mormor och morfars hundar för den delen hade en avsevärt bättre munhälsa än dagens hundar. Ett som är säkert dock är att till en god omvårdnad av sin hund, hör idag även att hålla efter hundens tänder. Parodontit, alltså en allvarligare tandköttsjukdom, är faktiskt en av de vanligaste sjukdomarna hos hund. Studier visar att kanske upp emot 80% av alla vuxna hundar i Sverige är drabbade idag.

Parodontin orsakas av vissa sorters bakterier som fäster på tandens yta, precis som för oss människor. Skillnaden är dock att vi dagligen borstar våra tänder och därmed borstar bort bakteriebeläggningen. Det är just den här bakteriebeläggningen som har fått namnet plack. Placken fäster vanligtvis under tandköttskanten och förkalkas snart till tandsten. Tandstenen i sin tur är skrovlig och ger ett ännu bättre fäste till ny plack, som i sin tur förkalkas till tandsten och så vidare och så vidare. Tandköttet blir inflammerat och det bildas fickor, tandfickor, där mer bakterier får fäste och bindväv och tandben bryts ned, vilket leder till att tandfästet försämras. En hund med parodontit ska få hjälp med professionell tandrengöring under narkos hos veterinär.

Men vad kan man själv göra för att hjälpa sin hund?

Tandsjukdommar är egentligen mer ett problem på de permanenta tänderna, så innan valptänderna är bytta till det permanenta bettet är det träning och inläring som gäller för hunden ska bli van och tillfreds med vården. Hundar är vanedjur och ett bra tips är att koppla tandborstningen till något kul man gör varje dag. Ta till exempel som rutin att alltid borsta tänderna innan kvällsmaten eller före den dagliga långprommenaden. Att borsta hundens tänder i samband med en måltid är inget problem; hundar lider inte av karies på samma sätt som vi människor, utan borstar tänderna för att riva upp och få bort bakteriebeläggningen på tandens yta. Använd en mjuk barntandborste och en tandkräm anpassad för hund. Det är egentligen den mekaniska rengöringen, det vill säga själva borstandet, som gör störst inverkan. Det betyder att vilken tandkräm man väljer egentligen är oväsentligt (så länge den är för hund) och många gånger en smakpreferens, de flesta har dock en mild bakteriedödande effekt. Vid svår parodontit kan klorhexidinpreparat ha effekt, men då ska hunden egentligen alltid först till veterinär för hjälp. Att börja borsta tänder på en hund med obehandlad parodontit och tandlossning kan vara mycket smärtsamt för hunden och skapa mer problem än vad det gör nytta.

Jag borstar mina hundars tänder dagligen med en eltandborste med ett mjukt borsthuvud. Utöver det tuggar de mörghben ungefär en gång i veckan. Mörghbenen har blivit ganska omdebatterade i samband med hundarnas mun- och tandhälsa. Dessa mörghben, de vikt bärande

benen, är oerhört hårda och benämns av många tandveterinärer som tandknäckarben. Det råder ingen tvekan om att det finns hundar som skadar sina tänder på mærgben när de tar i allt vad de kan då de gnager, med nödvändig tandextraktion som följd. Tuggandet på färska råa mærgben ger dock både en rekreation och utlopp för hundens naturliga tuggbehov samt en stor skillnad på hundens tänder. Min upplevelse är att tandstensbeläggning naturligt skrapas och nöts bort när hundarna tuggar ben. Och jag upplever även att mina äldre hundar, som inte längre tuggar lika intensivt på ben, bildar tandsten på ett helt annat sätt än de unga. Självklart kan det finnas fler anledningar till detta; mer slitna tänder med en skrovligare yta där bakterier lättare får fäste till exempel. En gång om året ska hundarna på en tandkontroll. Och trots daglig tandskötsel händer det att hundarna behöver få sina tänder professionellt rengjorda hos veterinär.

En professionell tandregöring hos veterinär ska alltid ske under narkos och på intuberad hund. Under rengöringen ska tandstenen tas bort med en så kallad ultraljudsscaler. Under åtgärden ska även tandfickor mätas och röntgen tas. Amerikanska studier visar att 28% av de tänder som under tandregöringen ser helt normala ut för blotta ögat, visar tecken på skada när de röntgas. Tandrontgen är alltså ett mycket effektivt sätt att hitta problemområden innan de blir ännu större och smärtsammare. Många hundägare väljer tyvärr att avvakta med tandregöringen. Man är orolig för narkosen och väntar alldeles för länge med att få hundens mun åtgärdad. Det man ska komma ihåg är att parodontit inte läker bort av sig själv och att under tiden man väntar blir hundens munhälsa allt sämre och åtgärden i slutändan både än mer kostsam och lång.

Ibland pratas det om så kallad "narkosfri tandregöring". Idag finns ingen som helst evidens för att detta på något sätt gör hunden något gott, vare sig när det gäller smärtupplevelse eller resultat. Så tills vidare anser jag tveklöst att det är den etablerade metoden som ska tillämpas och ingen annan vid tandregöring hos hund.

Tandtugg., tandfoder., tillskott... Det finns en uppsjö av produkter som säger sig ge hunden gnistrande vita friska tänder. Men hjälper de verkligen? De enda av dessa produkter som kan påvisa att de har en vetenskaplig grund för sina påståenden att de förbättrar hundars tandhälsa är de som är märkta VOHC – Veterinary Oral Health Council. Så önskar man använda sig av någon typ av dessa produkter, är det dem. Dock är dessa aldrig en ersättning för daglig tandborstning, utan möjligtvis ett komplement i form av "tandmotion". Ska hunden ha friska rena tänder ska hundens tänder borstas dagligen. En nyligen sammanställd svensk enkät visade dock att så få som 4% borstar sin hunds tänder varje dag. Så se till att du är en av dem, för din hunds skull!

Några länkar till intressant läsning i ämnet:

Profylaktisk hundtandvård i hemmet

https://stud.epsilon.slu.se/186/1/moberg_e_090518.pdf

Valpägarens kännedom om tandrelaterade problem och profylaktisk tandvård hos hund

https://stud.epsilon.slu.se/14149/1/Nordahl_J_Smedberg_J_190103.pdf

Effekten av mekanisk tandborstning respektive ultraljudständerborstning

https://stud.epsilon.slu.se/15638/7/brissman_a_wiman_s_200623.pdf